

ХУЛОСАИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-077 назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот.

Парвандаи аттестатсионии №_____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз

06 августи соли 2026, №136

Барои сазовор донишҷӯи Қаюмова Ҳуриликӯ Тағайевна шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ.

Диссертатсияи Қаюмова Ҳуриликӯ Тағайевна дар мавзӯи «Нақши анъанаҳои халқи тоҷик дар ташаккули ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ хонандагони синфҳои ибтидоӣ».

Аз рӯйи ихтисоси 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот ба ҳимоя 28 апрели соли 2026 қабул карда шуд, протоколи №129-ИХ-и шурои диссертатсионии 6D.KOA-077 назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон (734024, шаҳри Душанбе, кӯчаи А. Адҳамов, 11/2; бо фармоиши КОА аз 06.09.2024, №321/шд таъсис ёфтааст).

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Қаюмова Ҳуриликӯ Тағайевна 14.07.1973 дар Ҷумҳурии Тоҷикистон таваллуд шудааст. Қаюмова Ҳуриликӯ Тағайевна соли 1995 ба Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дохил шуда соли 2000 донишгоҳи мазкурро бо ихтисоси педагогика ва методикаи таълими ибтидоӣ (дипломи ДТО № 0106960) хатм намудааст.

Қаюмова Ҳуриликӯ Тағайевна солҳои 1996-2002 ба ҳайси омӯзгори синфҳои ибтидоӣ дар мактаби таҳсилоти миёнаи умумии №13-и шаҳри Кӯлоб, солҳои 2002-2005 омӯзгори синфҳои ибтидоии мактаби таълими томактабии “Лаёқат”-и шаҳри Душанбе, солҳои 2005-2009 омӯзгори синфҳои ибтидоии муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №35-и шаҳри Душанбе, солҳои 2009-2010 ба ҳайси омӯзгори синфҳои ибтидоии Литсейи №55-и шаҳри Душанбе ва мутахассиси лабораторияи сифати таълими ДҚТИБКСМ, солҳои 2010-2011 ба ҳайси иҷрокуандаи вазифаи директори Мактаби таҳсилоти умумии №27-и шаҳри Душанбе, солҳои 2011-2012 директори Мактаб-интернати №4-и шаҳри Душанбе, солҳои 2012-2013 ба ҳайси директори гимназияи хусусии “Ҳиммат”-и шаҳри Душанбе, солҳои 2013-2016 мутахассиси пешбари Хадамоти давлатии назорат дар соҳаи маориф, солҳои 2017-2021 мудири шуъбаи фанҳои риёзии Пажӯҳишгоҳи рушди

маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, солҳои 2021-2022 мудири кафедраи назария ва методикаи тарбияи томактабии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни, солҳои 2022-2023 иҷроқунандаи вазифаи мудири кафедраи педагогика ва психологияи Коллеҷи омӯзгории ба номи Хосият Махсумоваи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни, аз 10.04 2023 то 05.10. 2023 иҷроқунандаи вазифаи муовини директор оид ба корҳои тарбиявии Коллеҷи омӯзгории ба номи Хосият Махсумоваи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни, аз 05 октябри соли 2023 то 20.09.2025 ба ҳайси дотсенти кафедраи педагогика ва психологияи Коллеҷи омӯзгории ба номи Хосият Махсумоваи Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни, аз 20 сентябри соли 2025 то ноябри соли 2025 ба ҳайси дотсенти кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода адои вазифа намудааст.

Аз 1 декабри соли 2025 инҷониб ба ҳайси мудири кафедраи методикаи таълими забонҳои хориҷии Донишгоҳи байналмилалӣ забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи С. Улуғзода фаъолият карда истодааст.

Қаюмова Ҳурилоқо Тағайевна солҳои 2016-2020 дар шуъбаи омодаسازی кадрҳои илмӣ ва илмӣ-педагогии Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз рӯи ихтисоси 5.3.1. (13.00.01) Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ бурдааст.

Кори диссертатсионии Қаюмова Ҳурилоқо Тағайевна дар мавзӯи «Нақши анъанаҳои халқи тоҷик дар ташаккули ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ» дар шӯрои олимони Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз 28 феввали соли 2017, № 02 тасдиқ шудааст.

Мушовири илмӣ: Лутфуллозода Муҳаммад – доктори илмҳои педагогӣ, профессор, академик, сармутахассиси Академияи таҳсилоти Тоҷикистон.

Муқарризони расмӣ:

Шарофзода Шавкат Аҳмад – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров»;

Абдурахимзода Қудратулло Саид – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав;

Иззатова Муҳаббат Иноятовна – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи таҳсилоти томактабӣ ва кори иҷтимоии Муассисаи

давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ».

Муассисаи пешбар: Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Данғара».

аз 13 июни соли 2026, протоколи №11, ки онро раиси чаласа, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, мудири кафедраи педагогика ва психологияи Донишгоҳи давлатии Данғара Ғафурова Дилором, эксперти таҳқиқоти диссертатсионӣ, доктори илмҳои педагогӣ, сардори шуъбаи таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбият дар Донишгоҳи давлатии Данғара Олимӣ Ашуралӣ Рамазон, котиби илмӣ чаласа, номзади илмҳои педагогӣ, муаллими калони кафедраи педагогика ва психология Садирова Ҷ. имзо карда, ректори Донишгоҳ, доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Хайрзода Шукрулло Қурбон тасдиқ кардааст, ба диссертатсия дар умум баҳои мусбат дода, аз он ҷумла, иброз кардааст, ки диссертатсияи Қаюмова Ҳурилоқо Тағайевна дар мавзуи «Нақши анъанаҳои халқи тоҷик дар ташаккули ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот пешниҳод шудааст, қори илмӣ баанҷомрасида буда, дар он дар асоси таҳқиқоти гузаронидаи муаллиф муқаррароти назариявӣ коркард шудаанд, ки маҷмуан онҳоро ҳамчун дастоварди илмӣ, ки аҳамияти иҷтимоӣ доранд, тавсиф кардан имкон дорад. Натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомада метавонанд дар рушди илми педагогикаи кишвар саҳм гузорад.

Дар маҷмӯъ, мавзуи диссертатсия аз нигоҳи назарӣ ва амалӣ муҳрам буда, натиҷаҳои он метавонанд дар тақмили раванди анъанаҳои халқи тоҷик дар ташаккули ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ саҳми арзанда гузоранд. Саҳми шахсии муҳаққиқ Қаюмова Ҳ. Т. дар ин рисола ҳам дар таҳия ва татбиқи равишҳои нави тарбиявӣ, ҳам дар таҳлили назариявӣ ва коркарди таҷрибавии масъала, равшан, амиқ ва илмӣ асоснок гардидааст.

Автореферати диссертатсия мухтасари рисоларо инъикос намуда, тасаввуроти дақиқ дар бораи моҳияти таҳқиқот ва натиҷаҳои бадастомадаи муаллифро фароҳам меорад. Натиҷаҳои бадастомада, эътимодноқӣ, хулоса ва тавсияҳо дар асоси талаботи Комиссия ва Дастурамал ба таври илмию-методӣ асоснок карда шуда, ба миқдори кофӣ бо пешниҳодҳои назариявӣ ва амалӣ, инчунин бо мисолҳо ва ҷадвалҳо мустаҳкам шудаанд.

Инчунин, қайд шуд, ки Қаюмова Ҳурилоқо Тағайевна доктараҷаи илмӣ 36 интишороти илмӣ, аз ҷумла, 21 номгӯйи мақолаҳои илмӣ

зерин оид ба мавзуи диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи аз ҷониби КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда ба таърифи расидаанд, ки мазмунҳои асосии диссертатсияро инъикос мекунад:

[1-М] Қаюмова Ҳ.Т. Моҳияти тарбияи сулҳдӯстӣ ва таҳаммулпазирӣ дар сифатҳои ахлоқии хонандагонии синфҳои ибтидоӣ. / Ҳ.Т.Қаюмова //Паёми ПРМАТТ. – 2024. - №1(45). С.112-118.

[2-М] М.Лутфуллозода, Қаюмова Ҳ. Т. Нақши Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар ташаккули тарбияи ватандӯстӣ,сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ насби навраст // М.Лутфуллозода,Ҳ.Т.Қаюмова //Паёми Пажӯҳишгоҳи рушди маориф. – Душанбе, 2025. №2(50). С.159-163.

[3-М] Қаюмова Ҳ.Т. Мавқеи технология ва методҳои таълим дар ташаккули унсурҳои салоҳиятнокӣ. /Ҳ.Т.Қаюмова // Паёми ПРМАТТ. – 2021. - №1 (33). С. 169-173.

[4-М] Қаюмова Ҳ.Т. Воспитание миролюбия у учащихся на примере народного творчества. Ҳ.Т.Қаюмова // Вестник педагогического государственного университета им. С.Айни. –2020. –№2 (45). С.15-17.

[5-М] Қаюмова Ҳ.Т. Произведения из наследия предков по миролюбия для учащихся./Ҳ.Т.Қаюмова // Известия Академии наук Республики Таджикистан (отделение общественных наук). – 2014. – №3. – С. 58-61.

[6-М] Қаюмова Ҳ.Т. Когда в ответе родители. /Ҳ.Т.Қаюмова.//Вестник педагогического государственного университета им. С.Айни. – 2013. – №3(46). – С.175-176.

[7-М] Қаюмова Ҳ.Т. Воспитание толерантности у подростков/Ҳ.Т.Қаюмова // Вестник педагогического государственного университета им. С.Айни. –2013. –№2(51).– С.195-199.

[8-М] Қаюмова Ҳ.Т. Воспитание детей на традициях таджикского народа в современной педагогике. /Ҳ.Т.Қаюмова // Вестник Курган-Тюбинского государственного университета имени НосираХусрава (научный журнал).– Курган-Тюбе. – 2017.– 1-3(47). – С.133-137.

[9-М] Қаюмова Ҳ.Т. Воспитание толерантности у детей школьного возраста./Ҳ.Т.Қаюмова // Вестник Курган-Тюбинского государственного университета имени Носира Хусрава. (научный журнал).– Курган-Тюбе. – 2017.– 1-4(49). – С.152-157.

[10-М] Қаюмова Ҳ.Т. Воспитание детей на традициях таджикского народа в духе миролюбия и патриотизма. /Ҳ.Т.Қаюмова // Вестник Курган-Тюбинского государственного университета имени Носира Хусрава (научный журнал).–Бохтар. – 2018.– 1-1(51). – С.152-157.

[11-М] Қаюмова Ҳ.Т. Роль педагогического содружества в

формировании нравственных установок младших школьников. /Х.Т.Каюмова// Вестник педагогического государственного университета им. С.Айни. –2018. –№5-2(77). – С. 41-45.

[12-М] Каюмова Х.Т. Педагогика толерантности как фактор формирования у учащихся начальных классов нравственных установок. /Х.Т.Каюмова // Вестник Курган-Тюбинского государственного университета имени Носира Хусрава (научный журнал). – 2018. 1-2 (53). – С. 93 - 97.

[13-М] Каюмова Х.Т. Педагогические основы воспитания подростков в духе миролюбия и патриотизма. /Х.Т.Каюмова // Вестник Курган-Тюбинского государственного университета имени Носира Хусрава (научный журнал) – 2018. – 1-3 (55). – С. 146 -151.

[14-М] Каюмова Х.Т. Формирование нравственных установок учащихся начальных классов в духе миролюбия, толерантности и патриотизма. / Х.Т. Каюмова // Вестник Таджикского национального университета. – 2018. – № 1. – С. 295-500.

[15-М] Каюмова Х.Т. Воспитание толерантности у учащихся./Х.Т.Каюмова //Вестник Таджикского национального университета. – 2018. – № 4. – С. 233 - 237.

[16-М] Каюмова Х.Т. Труды выдающихся просветителей и мыслителей прошлого и народные традиции, посвященные нравственности. /Х.Т.Каюмова. // Вестник Таджикского национального университета. – 2018. – № 6.– С. 235-239.

[17-М] Каюмова Х.Т. Миролюбие и патриотизм– основа воспитания подростков. /Х.Т. Каюмова // Вестник Таджикского национального университета. – 2018.– № 8.– С. 218 - 222.

[18-М] Каюмова Х.Т. Педагогическое содружество в формировании нравственных установок младших школьников в Республике Таджикистана. /Х.Т.Каюмова // Вестник Курган-Тюбинского государственного университета имени Носира Хусрава (научный журнал). – 2018.– 1-3 (55). – С. 103 - 106.

[19-М] Каюмова Х.Т. Традиции таджикского народа в современной педагогике. /Х.Т.Каюмова //Вестник Таджикского национального университета. – 2019. – № 1. – С. 230-232.

[20-М] Каюмова Х.Т. Педагогика толерантного содружество как средство формирования у младших школьников нравственных качеств [Текст] /Х.Т.Каюмова //Вестник Таджикского национального университета. – 2019. – № 2. – С. 241-246.

[21-М] Каюмова Х.Т. Воспитание подростков в духе толерантности, миролюбия и патриотизма. /Х.Т.Каюмова //Вестник Института развития образования. – 2019.– № 2. (26) – С.46-51.

Новобаста ба дастоварду муваффақиятҳо ва пешниҳодҳои ҳадафмандона диссертатсияи мазкур аз норасоӣҳо ва ғалатҳое, ки хусусияти ҷузъӣ доранд, ҳолӣ нест ва камбудии ҷойдошта сифати баланди илмӣ диссертатсияро коста намегардонад. Ба инобат гирифтани онҳо дар таҳқиқоти ояндаи диссертант самаранок арзёбӣ мегарданд. Аз ҷумла:

1. Масъалаҳои зикршудаи дар бобҳои якум, бахшҳои тадқиқотии назариявӣ ва амалӣ аз нав коркард шаванд.

2. Хуб мешуд, ки диссертант хулосаҳои бобҳои диссертатсияро тибқи талабот пурра намояд.

3. Сатҳи истифодаи маълумоти омӯӣ, ҷадвалҳо ва диаграммаҳо метавонад васеътар ва таҳлилгаронатар бошад.

4. Дар матни диссертатсия ва автореферат баъзе ғалатҳои имлоӣ ва техникӣ вучуд доранд, ки ислоҳи онҳо ба манфиати кор мебошад.

Автореферати диссертатсия тибқи тартиби муқарраргардида барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ таҳия гардида, мазмунӣ асосии қори таҳқиқотиро инъикос менамояд ва дар он натиҷаҳои назаррасии илмӣ асоснок гардида, шарҳи пурраи ҳудуд ёфтаанд.

Бояд таъкид кард, ки ин эродҳо ҷузъӣ буда, ба арзишу сатҳи илмӣ диссертатсия таъсири ҷиддӣ намерасонанд ва камбудии ҷойдошта сифати баланди илмӣ диссертатсияро коста намегардонад.

Хулоса, диссертатсияи Қаюмова Ҳурилоқ Тағайевна дар мавзӯи «Нақши анъанаҳои халқӣ тоҷик дар ташаккули ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагонии синфҳои ибтидоӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот дар сатҳи зарурии илмӣ анҷом ёфта, аз ҷиҳати мазмун ва талаботи мавҷуда мутобиқ мебошад.

Диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор аст.

Тақризи муассисаи пешбар дар асоси муқаррароти бандҳои бандҳои 76-79 ва 81-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 тасдиқ гардидааст, таҳия ва пешниҳод шудааст.

Тақриз аз тарафи эксперти таҳқиқоти диссертатсионӣ, доктори илмҳои педагогӣ, сардори шуъбаи таҷрибаомӯзӣ ва рушди касбият дар Донишгоҳи давлатии Данғара Олимӣ Ашуралӣ Рамазон мураттаб гардидааст.

Такриз дар чаласаи кафедраи педагогика ва психологияи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Данғара» муҳокима ва тасдиқ карда шудааст (протоколи №11, аз 13. юни соли 2026).

Нуктаҳои асосӣ, хулоса ва тавсияҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар 4 монография, 2 дастури таълимӣ ва 30 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 21 номгӯи онҳо дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 9 номгӯӣ дар маҷмуаи маводи конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ба таъъин расидаанд.

Ба диссертатсия ва автореферат тақризҳо ворид шудаанд. Тақризхоро шахсони зерин фириштадаанд:

1. Мирзоев Абдулазиз Мирзоевич – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи барномасозӣ ва низомҳои зехнии Донишқадаи технологияҳои рақамӣ ва зехни сунъии Донишгоҳи байналмилалӣ сайёҳӣ ва соҳибкорӣ Тоҷикистон.

Муқарриз эрод надорад. Тақриз мусбӣ арзёбӣ шудааст.

2. Аҳрорӣ Гулҷеҳрахон Усмонзода - дотсент, мковини директор оид ба тарбия ва рушди ҷавонони Донишқадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон.

Муқарриз эрод надорад. Тақриз мусбӣ аст.

3. Раҷабзода Маҳмадулло – доктори илмҳои педагогӣ, дотсент, мушовири ректори Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Муқарриз эрод надорад. Тақриз мусбӣ аст.

4. Сайфуллоева Зарина Хайруллоевна - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи методикаи таълими забонҳои хориҷӣ Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии омӯзгорӣ Тоҷикистон ба номи Садриддин Айнӣ”.

Муқарриз эрод надорад. Тақриз мусбӣ арзёбӣ шудааст.

Муқарризони ба автореферат тақриз пешниҳоднамуда қайд мекунанд, ки, автореферат мазмуну мундариҷаи диссертатсияро пурра инъикос намуда, дар сатҳи баланди илмӣ таҳия шуда ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯӣ буда, муаллифи он **Қаюмова Ҳурилко Тағайевна** барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор мебошад.

Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар дар асоси қарори шурои диссертатсионӣ 6D.KOA-077 аз 28 апрели соли 2026, №129-ИХ, тибқи банди 61 Низомнома оид ба шурои диссертатсионӣ ва бандҳои 67, 69

ва 74-75 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, асоснок гардидааст.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки дар асоси таҳқиқоти анҷомдодаи унвонҷӯ корҳои зерин иҷро шудаанд:

- ба таври назариявӣ мафҳум, сохтор ва тавсифоти сифатии ҷузъиёти тарбияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ **таҳқиқ ва асоснок карда шуд;**

- равишҳои концептуалӣ ва тавсияҳои методӣ барои омӯзгорони синфҳои ибтидоӣ дар заминаи мафҳумҳои “ватандӯстӣ”, “сулҳдӯстӣ” ва “таҳаммулпазирӣ” **таҳия карда шуданд;**

- шароити тарбияи босамари ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ бо далелҳои илмӣ **асоснок карда шудаанд;**

- афзалиятҳо дар амалисозии вазифаи педагогии тарбияи ахлоқӣ дар руҳияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ **ошкор карда шуданд;**

- шароити педагогии таъминкунандаи тарбияи самаранок ва рушди муносибати мусбат ба ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар раванди тарбия **муайян карда шуд;**

- амсилаи раванд барои асосҳои тарбияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ **коркард ва татбиқ карда шуд;**

- сабабҳои монёкунандаи рушди пурмахсул ва тарбияи шахсият - ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ ва тавсиф намудани сарчашмаҳои пайдоиши онҳо **ошкор карда шуд;**

- таҷрибаи педагогӣ, равишҳои назариявӣ ва методологӣ нисбат ба масъалаҳои тарбияи хонандагони синфҳои ибтидоӣ оид ба асосҳои ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ дар мисоли анъанаҳои пурғановати педагогии халқи тоҷик **таҳлил ва таҳқиқ карда шуд;**

- муҳимтарин нуктаҳои мактаби муосир дар бораи зарурати навсозии муҳтаво, методҳо ва воситаҳои тарбияи хонандагони синфҳои ибтидоӣ **мушаххас ва таҳқиқ карда шуд;**

- тарбияи хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар руҳияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ дар асоси ҷамъбасти ғояҳои мазкур аз рӯйи асарҳои мутафаккирони гузашта ва таҷрибаи омӯзгорони назовари кунунӣ дар ҷиҳати тарбияи ахлоқии хонандагон **муайян гардиданд;**

- тарбияи сифатҳои ахлоқии хонандагони синфҳои ибтидоӣ ва сифатҳои волои инсонии ба он вобастабуда дар руҳияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ **таҳлил карда шуд;**

- асосҳои педагогии ташаккул ва рушди ғояҳои педагогии мутафаккирони тоҷику форс ва педагогикаи халқӣ дар педагогика ва таҳсилоти муосир **муайян карда шуд;**

- пешниҳодҳо ва тавсияҳо оид ба истифодаи ғояҳои педагогии классикони адабиёти тоҷику форс дар раванди тарбияи ахлоқии хонандагони синфҳои ибтидоӣ ва рушди шавқу рағбати онҳо ба анъанаҳои халқи тоҷик **таҳия карда шуд;**

- мушкилоти муҳаққиқони ватанӣ чиҳати риояи муқаррароти санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ оид ба таҳия, ороиш, пешниҳод ва ҳимояи таҳқиқоти диссертатсионӣ **ошкор ва асоснок карда шуд;**

- роҳҳои бештар муассир ва воситаҳои кори тарбиявӣ, технологияи усулҳои ҳавасмандсозии хонандагони синфҳои ибтидоӣ барои идроки арзишҳои ахлоқии анъанаҳои миллӣ **таҳия карда шуданд.**

Аҳамияти натиҷаҳои таҳқиқот барои назария бо он асоснок карда шудааст, ки:

- дар муносибати арзишӣ дар фаъолияти таълимӣ, ки ғояҳои он хусусиятҳои ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоиро зимни нақши анъанаҳои халқи тоҷик дар ташаккули он **тавсиф мекунанд;**

- донишҳои илмӣ дар бораи анъанаҳои халқи тоҷик, тарбияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар асарҳои олимони **мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор дода мешаванд;**

- муносибати аксиологӣ, ки имконият медиҳад дар кӯдак шуури арзишманди шахсро тарбия кунад, **омӯхта мешаванд;**

- Ақидаҳои олимону педагогон, мутафаккирон ва олимону ходимони барҷастаи ҷамъиятии нимаи дуюми асри XVIII - ибтидои асри XIX дар тарбияи ватандӯстӣ ва сулҳпарварию таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ зимни нақши анъанаҳои халқи тоҷик ҳамчун арзише дар ҷараёни фаъолияти якҷояи оила, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва ҷомеаи муосир мавриди таҳқиқ **қарор дода мешавад.**

- ақидаҳои педагогии мутафаккирони барҷаста ва анъанаҳои халқи тоҷик, тавсифномаҳои комили бо ҳам иртиботдошта **мавриди омӯзиш ва таҳқиқ қарор дода мешаванд;**

- ғояҳо ва ақидаҳои олимони хориҷӣ ва ватанӣ, таҳлил ва ҷамъбасти адабиёти равоншиносӣ, педагогӣ ва методӣ, усулҳои мушаххассозӣ, пешгӯӣ ва моделсозӣ **омӯхта мешаванд;**

- мавқеи муаллиф дар қаринаи ҷустуҷӯ ва дарёфти воситаҳои самаранок ва усулҳои муносиби тарбияи ғояи ахлоқӣ ва ақидаҳо нисбат ба ҷаҳони муосир дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ **исбот карда шудаанд;**

- заминаҳои педагогии тарбияи ахлоқии хонандагони синфҳои ибтидоӣ дар руҳияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ бо назардошти шавқу рағбати ботинӣ, худмуайянкунӣ, худнамоӣ ва ҳадафмандӣ дар расидан ба ҳадафҳо ва вазифаҳои пешбинигардида **ошкор карда шуданд;**

- тарзи гуфтори омӯзгор дар вазъияти интихоби шакл ва усулҳои мусбат ва анъанавии этнопедагогӣ бо мақсади дар хонандагони синфҳои ибтидоӣ татбиқи намудани сифатҳои волоии инсонии хушахлоқ **муайян карда шудаанд;**

- амсилаи тарбияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ хонандагони синфҳои ибтидоӣ ба талаботи вазъияти муосири иҷтимоӣ фарҳангӣ ҷавобгӯ буда **таҳия карда шудааст.**

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи довталаби дараҷаи илмӣ дар амалия чунин тасдиқ карда мешавад, ки:

- таҳияи асосҳои назариявӣ методологии нақши анъанаҳои халқи тоҷик дар ташаккули тарбияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ хонандагони синфҳои ибтидоӣ **таъмин мегардад;**

- истифодаи ҷанбаҳои муҳтавоӣ ва техникӣ дар раванди таҳсилот оид ба тарбияи асосҳои ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ хонандагони синфҳои ибтидоӣ, таъмини дониш ва маҳоратҳо, самаранокӣ раванди таълиму тарбия ба таври назаррас **баланд бардошта мешавад;**

- таҳияи тавсияҳо ва васоити таълимии татбиқгардида дар амалияи кори оид ба тарбияи асосҳои ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ хонандагони синфҳои ибтидоӣ зимни нақши анъанаҳои халқи тоҷик **таъмин мегардад;**

- дар шуроҳои диссертатсионӣ баррасии диссертатсияҳо вобаста ба масъалаи мазкур беш аз пеш беҳтар гардида, риояи талаботи методологӣ ва расмӣ аз ҷониби унвонҷӯён, асосан, **таъмин мегардад;**

- асоснокии натиҷаҳои таҳқиқот бо маҷмӯи муқаррароти назариявӣ ва амалӣ оиди тарбияи ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ зимни нақши анъанаҳои халқи тоҷик дар раванди дарс бо таҳлили омори математикӣ **таъмин мегардад;**

- тавсияҳои илмӣ методии таҳияшуда тасаввуроти унвонҷӯён ва магистрҳоро оид ба проблемаи мазкур **густариш медиҳанд;**

- омузиши ин раванд дар муносибат бо хонандагони синфҳои ибтидоӣ яке аз самтҳои нави таҳлили дидактикиро **фароҳам меоварад;**

- хусусияти ташаккули тарбияи асосҳои ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ зимни нақши анъанаҳои халқи тоҷик ҳамчун назарияи фаъолияти муассисҳои таҳсилоти умумӣ **таъмин мегардад;**

- барои рушди бомароми таҳқиқоти педагогӣ дар Тоҷикистон ва мутобиқсозии пажӯҳишҳои илмӣ ба таҳаввулоти азими ҷомеаи муосир дар раванди ҷустуҷӯҳои илмӣ педагогӣ бояд ба сифати самтҳои асосиву афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ-педагогӣ омӯзиши хусусиятҳои сиёсати давлатӣ дар соҳаи маориф, фалсафаи таҳсилот дар асри иттилоот, равандҳои инноватсионӣ ва демократикунонӣ дар соҳаи маорифу таҳсилот **мусоидат менамояд.**

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот нишон доданд, ки дараҷаи асоснокӣ ва дурустии илмиву назариявии таҳқиқоти диссертационӣ, корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ ва хулосаву тавсияҳои пешниҳодшударо бо асосҳои зерин собит месозанд:

- натиҷаҳои таҳқиқоти диссертационӣ барои ташкили мақсадноки технологияи равандҳои китобдорӣ-библиографӣ ва васеъ намудани имкониятҳои қабул ва арзёбии селҳои иттилоотӣ-ҳуҷҷатӣ ёрӣ расонида, ба ин васила, ба раванди таҳқиқоти илмӣ, аз ҷумла, таҳқиқоти илмӣ-педагогӣ **мусоидат менамоянд;**

- бо равишҳои назариявӣ ва методологӣ, асоснокии онҳо ва мувофиқат доштан ба проблемаи илмӣ ва мавзуи таҳқиқот **мусоидат менамояд;**

- ҷараёни тарбияи хонандагони синфҳои ибтидоӣ зимни ғояҳои ватандӯстӣ, сулҳпарварӣ ва таҳаммулпазирӣ дар асосӣ анъанаҳои халқи тоҷик **танзим карда мешаванд;**

- бо натиҷаҳои таҷрибаи омӯзишӣ, ки бо истифодаи воситаҳои самаранокӣ санҷиш, таҳлил ва ҷамъбаст дар асоси баҳисобгирии маълумот оид ба тарбияи ахлоқӣ дар руҳияи ватандӯстӣ, сулҳдӯстӣ ва таҳаммулпазирии хонандагони синфҳои ибтидоӣ ба даст омадаанд **мусоидат менамояд;**

- истифодаи маҷмуи усулҳо, ҳадафҳо, вазифаҳои мувофиқ ба мавзуи таҳқиқот, тақмили мутақобили методикаи таҳқиқот, таъя ба амалияи муассисаи таълимӣ, бо назардошти намояндагӣ дар интихоби омӯзгорон ва хонандагон ҳангоми анкетакунонӣ ва пурсишҳои шифоҳӣ **танзим карда мешаванд;**

- муҳимтарин натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ дар шакли мақолаи илмӣ-методӣ, дастур ва ҷузъаҳои алоҳида ба омӯзгорону мутахассисон **дастрас гардонида мешаванд;**

- натиҷаҳои таҳқиқот ва муҳтавои асосии диссертатсия дар конференсияҳои илмӣ ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ Пажӯҳишгоҳи рушди таҳсилоти ба номи Абдурахмони Ҷомӣ Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, конференсияи илмӣ Донишгоҳи давлатӣ Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ, конференсияи илмӣ Донишгоҳи педагогӣ Москва, конференсияи ҷумҳуриявии олимони ҷавони Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, филиалӣ давлатӣ донишқадаи ҷумҳуриявии тақмили ихтисос ва бозомӯзии кормандони соҳаи маориф дар шаҳри Душанбе дар шакли маърузаи илмӣ **пешниҳод ва муҳокима гардиданд;**

- маводди таҳқиқоти анҷомёфта дар фаъолияти амалии муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ, муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, инчунин, муассисаҳои илмӣ-таҳқиқотӣ самти педагогӣ метавонанд татбиқ гарданд.

Ҳамзамон, нуктаҳо ва натиҷаҳои диссертатсия дар фаъолияти шуъбаҳои омодакунии кадрҳои илмӣ ва илмӣ-педагогӣ муассисаҳои таҳсилоти олии касбии ҷумҳурӣ ва пажӯҳишгоҳҳои илмӣ-таҳқиқотӣ соҳавӣ метавонанд **мавриди истифода қарор дода мешаванд.**

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар ба амал баровардани фаъолиятҳои зерини илмӣ-таҳқиқотӣ таҷассум меёбад:

- **дар иштироки бевоситаи муаллиф дар тамоми марҳилаҳои таҳқиқот ва таҳлили ҳамаҷонибаи мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ;**

- **дар ҷамъоварии маводи фактуалӣ барои рисола,** аз он ҷумла коркарди методологияи ҷамъ овардани фактҳо, методи коркарди натиҷаҳо, баҳогузориҳои ба дараҷаи лозимӣ дуруст ва кофӣ будан барои анҷоми корҳо аз болои рисола;

- **ҷопи кардани мақолаҳои илмӣ дар нашрияҳои аз тарафи ҚОА тавсияшуда;** мавҷудияти мақолаҳои илмӣ дар маводҳои конференсияҳои мухталиф;

- **ичрои корҳои назариявӣ ва таҷрибавӣ аз рӯи мавзӯи таҳқиқотӣ рисола,** ки дар қисми хотимавӣ механизми аз тарафи муаллиф коркардашудаи ҳалли мушкилоти омӯхташуда, баҳодиҳии пешакӣ ва вариантҳои рушди объекти тадқиқшаванда, ҷорабиниҳои дурнамоӣ, ки барои бештар шудани самаранокии амалкунии он мусоидат мекунанд ва ғайра;

- **омодасозии матни ниҳонии бобҳои диссертатсия,** ки қисми амалии он ҳатман бояд таҳлили амиқ ва ҳамаҷонибаи ҳолати ҷорӣ мавзӯи таҳқиқшаванда бо истифодаи усулҳои замонавӣ коркард ва шарҳи маълумотро тибқи технологияи компютерӣ ва ба расмият даровардани натиҷаҳои таҳқиқоти илмӣ;

- **пешниҳоди таҳқиқоти диссертатсионӣ барои баррасӣ ва муҳокима** ба шуъбаи педагогика, психология ва методикаи таълими

Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон.

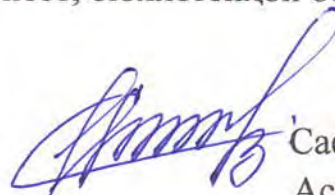
Инчунин, саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот дар он аст, ки ӯ бевосита аз манбаъҳои муътамади илмӣ, оморӣ ва маводи бойгонӣ истифода бурда, тӯли солҳои зиёд дар раванди арзёбии илмии рисолаҳои ҷимояшаванда оид ба илмҳои педагогӣ ба сифати узви шурои диссертатсионӣ, муқарриз, муқарризи расмӣ бевосита ширкат варзидааст.

Дар маҷлис аз 06 августи соли 2026, №136 шурои диссертатсионӣ қарор кард, ки Қаюмова Ҳурико Тағайевна ба дараҷаи илмии доктори илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3.1. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот сазовор доништа шавад.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 11 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла 6 нафар доктор аз рӯйи ихтисоси самти диссертатсия баррасишаванда. Овоз доданд:

тарafdор – 11 нафар, муқобили – нест, бюллетенҳои безътибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои педагогӣ

Сафаров Шодӣ
Асомуродович

Котиби илмӣ шурои диссертатсионӣ,
номзоди илмҳои педагогӣ

Мухиддинзода
Баҳриддин

Санаи барасмиятдарории хулоса:

06.08.2026